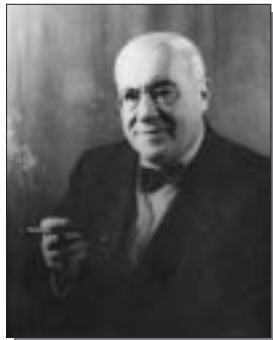

I RAGAZZI di VIA PÁL E L'ITALIA

UNA NUOVA VERSIONE SUL piccolo SCHERMO

A PÁL UTCAI FIÚK ÉS OLASZORSZÁG

Új filmVÁLTOZAT

Non occorre essere di Pest per carpire, recepire e far proprio il "clima" del romanzo di Molnár. La via Pál è un po' ovunque nella tormentata mappa stradale dell'adolescenza, così come il "campo" presidiato – benché metafora trasparente del bacino carpatodanubiano – non necessariamente è un "non luogo" della fantasia cittadina, quanto piuttosto il punto d'intersezione della psicologia dell'età evolutiva con la varia mimesi del mondo adulto. E sì, perché a pensarci bene, siamo stati tutti un po' "ragazzi della via Pál". Abbiamo condiviso con loro l'ansia per il suono della campana che sanciva la fine delle lezioni; l'attenzione per il mondo esterno alla scuola che sempre, con acre sarcasmo, s'intrufolava per metterne alla berlina la seriosa atmosfera professorale; l'organizzazione di alcuni di noi in "bande" che, tenacemente contrapposte, si sfidavano su serie "questioni di principio". In particolare, all'estensore di questa nota piace pensare che forse sarebbe risultato simpatico ai "ragazzi della via Pál" non tanto per il medesimo modo d'intendere lo stare a scuola o per l'analogo rapportarsi con il mondo della strada, quanto piuttosto per un ingenuo ma spontaneo anticonformismo. Chi scrive, infatti, è costretto ad ammettere che la propria innata predilezione per le cose neglette o poco note (si trovò a prediligere a suo tempo – come Geréb – L'isola misteriosa di Jules Verne) non gli ha consentito di leggere il romanzo di Molnár quando avrebbe potuto e dovuto, magari rubando un po' di tempo alle letture obbligatorie della scuola media, ma lo ha portato, molto più in là cronologicamente, ad acquistarlo e gustarlo come uno dei tanti testi inseriti nello zibaldone di un frenetico ricercatore di cose mangiare. Ne è logica conseguenza

Nem kell ahhoz pestinek lenni, hogy megértsük és magunkénak érezzük Molnár regényének hangulatát. A Pál utca egy kicsit mindenütt ott van a kamaszkor zavaros térképén éppen úgy, mint az elhódított terület – bár ez világos Duna-Kárpát medencei metafora –, mely nem szükségszerűen a városi képzetben létező hely, hanem sokkal inkább a növekvő életkor lélektanának egy metszéspontja, a felnőttek világának utánzása. Hát igen, mert, ha jól belegondolunk, egykor mindannyian egy kicsit „Pál utcai fiúk” voltunk. Ugyanúgy fel voltunk dobva, mikor megszólalt az óra végét jelző kicsengetés; ugyanúgy figyeltünk az iskolán kívüli világra, mely, kemény szarkazmusával időről-időre betüremkedett az iskolába és pellengérré állította a tanárok által kreált komolykodó légkört; közülünk is néhányan ugyanúgy, ellenséges bandákba szerveződtek és összecsapak egymással valami „komoly, elvi nézeteltérés” miatt. Ezen írás szerzőjének különösen jól esik arra gondolnia, hogy talán a „Pál utcai fiúknak” tetszett volna az, amit mi gondolunk az iskolába járáról, az utca világhoz fűződő viszonyunkról. Talán nem annyira a gondolkodás, mint inkább a gyerekes, de spontán antikonformizmusok azonosága miatt. E sorok írója el kell, hogy ismerje – kénytelen, kellett – ösztönös hajlamát a lustaságra, idegenkedésre a kevéssé ismert dolgoktól (abban a korban – mint Geréb – jobban kedvelt Jules Verne „Rejtelmes szigetéit”), következésképpen akkor olvasta csak Molnár regényét, amikor már a középiskolai kötelező olvasmányokat lehetett és kellett volna forgatnia, attól a feladattól kellett volna némi időt elrabolnia. Az időbeli késlekedés viszont azt eredményezte, hogy elolvasásakor már egy szenvedélyes magyar-kutató fogadta be és élvezte a regényt, a jegyzetfüzetében sorozott szövegek egyikéként. Ebből aztán logikusan következett az a különleges élvezet, – ez nem sok külföldinek adatik